
IZ RJEČNIKA GOVORA GORNJEG BIHORA (A–Ć)

Draško Došljak

The territory of Gornji Bihor belongs to the Municipality of Petnjica and it spreads over the area of 173 km² that rises more than 600 metres above sea level. The Gornji Bihor dialect belongs to the south Sanjak speech type and the its most prominent feature perceived upon the first encounter with the speakers from this region is mixing of Iekavian and Ekavian expressions. In this paper, the author provides material for the dictionary of the Gornji Bihor dialect (A–Ć).

Dijalektološki rječnici su ogledalo narodnog jezika. U njima se sabira sva leksika koja nam pomaže da bolje razumijemo narodni život i običaje jednoga kraja. U vremenu nagle industrijalizacije gube se mnogi zanati, djelatnosti, običaji, i sl., a sa njima u prošlost odlazi i leksika koja ih je pratila. Zbog

svega toga je bilježenje i sakupljanje ovog jezičkog blaga dragocjeno. Govori Vasojevića, Uskoka, Plava i Gusinja, Rožaja, Zete, Nikšića, Mojkovca, Njeguša, Zagarača, Prošćenja, Banjana, Grahova i Oputne Rudine, već su dobili svoje rječnike, čime je značajan dio crnogorskih govora rječnički obrađen.

Ovaj rad je dio našeg rukopisa Rječnika govora Gornjeg Bihora, za koji je građa prikupljena u periodu od 2010–2015. godine. U ovom radu su date riječi od A–Ć.

Područje Bihora, oblast u Gornjem Polimlju, dijelimo na Gornji Bihor, koji obuhvata sliv rijeke Lješnice, i Donji Bihor, koji pripada opštini Bijelo Polje.

Gornji Bihor je smješten na sjeveroistoku Crne Gore, između četiri opštine: Berana, Bijelog Polja, Rožaja i Tutina. Dakle, Gornji Bihor je ograničen Peštarskom visoravni na sjeveru, na istoku Vlahovom, Turjakom na jugoistoku, Poličkom visoravni na jugu, Limom i Loznom na jugozapadu i Koritima na sjeveroistoku (v. Lutovac 1967: 3–4).

Gornjem Bihoru, opštini Petnjica, pripadaju sljedeća sela: Bor, Savin Bor, Javorovo, Murovac, Dašča Rijeka, Poroče, Dobrodole, Ponor, Radmance, Petnjica, Lagatori, Kalica, Trpezi, Gornja Vrbica, Donja Vrbica, Lješnica, Tucanje, Vrševo, Azane, Godočelje i Orahovo.

Opština Petnjica se prostire (Gornji Bihor) na površini od 173 km² i iznad 600 metara nadmorske visine.

Gornjobihorski govor pripada južnosandžačkom govornom tipu, čija je naiizrazitija osobina, koja se uočava pri prvom susretu sa govornicima ovoga područja miješanje ijekavskog i ekavskog izraza. To dolazi ponajviše otuda što je stari vokal jat (ǰ) u dugim slogovima, u principu, dao *ije*, a u kratkim – *je*. Govor Petnjice se može smatrati ijekavsko-ekavskim, pri čemu je dužina starog vokala jat (ǰ) samo bitno distinktivno obilježje, mimo čega se nailazi na ekavske, odnosno ijekavske likove nezavisno od dužine jata (ǰ), u kom slučaju se takve pojave

možu smatrati fakultativnim. Na ovo utiču dva osnovna faktora: porijeklo stanovništva i konfesija (v. Barjaktarević 1966: 9–15).

Bihorsku govornu zonu karakterišu četiri akcenta: kratkosilazni, kratkouzlazni, dugosilazni i dugouzlazni. Ipak, imamo arhaičnost starih akcenata (dugosilazni i kratkosilazni) na unutrašnjim slogovima trosložnih i višesložnih riječi. Dugosilazni akcentat se čuva na krajnjem slogu, uzlazni akcenti su rezultat pomjeranja starog kratkog akcenta sa krajnjeg sloga na prethodni kratki ili dugi slog. Ova govorna zona poznaje akcenatske dužine u položaju poslije akcenta kao i u položaju prije njega.

Što se tiče konsonantizma, karakteristični su glasovi *h*, *j*, *t*. Pripadnici islamske vjeroispovijesti sačuvali su glas *h*, ali kao redukovan, dok se kod pravoslavaca izgubio. Glas *j* se gubi u međuvokalskom položaju, dok se glas *t* obično gubi u poziciji u nastavku *–st*. Ovo su najmarkantnije fonetske osobine govora Gornjeg Bihora. Međutim, moramo istaći, da se, pod uticajem obrazovnog sistema, TV, radija, određene osobine govora ovoga kraja gube čak i kod starijih stanovnika ovoga kraja.

Rječnik

aber, -a. m. vijest, obavještenje

Ima li kakoga abera za Duljka iz bolnice?

adžo, -a. m. hip. od amidža, stric, stariji nepoznat čovjek. v. amidža

On je rođeni brat mom babu.

Umoril se, adžo?

adet, -a. m. običaj, navika

Ima on adet da svrne u kafanu.

aferim, uzv. bravo! čestitam!

Aferim ti za tvoju rabotu!

ahmak, -a, m. budala

Kakav je ono ahmak kad ga svi varaju.

akšam, -a, m. sumrak, početak večeri

Doći ću u akšam za volove.

akšamhajrala, dobro veče

Akšamhajrala, domaćine!

alat, -a, m. konj tamnocrvenkaste dlake

Beše Bećo kupio dobroga alata.

alal, -a, m. blagoslov, oproštaj

Nek mu e alal za cio život!

alčak, -a, m. zamlata, budalast

Kakav je ono alčak, kukuj majci.

alav, -a, o, prid. pohlepan, halapljiv

Alavo beše na hranu, pa grdno gledat.

Aliđun, -a, m. Ilindan (Sv. Ilija, pada 2. avgusta)

Kat dođe Aliđun idemo na sabor

alva // **halva**, -e, ž. vrsta kolača

Uz kafu služe i alvu.

aluga, -e, ž. uvala prekrivena gustom šumom ili travom

Teraj krave u one aluge da se napasu.

aljine, aljina, ž. mn. opšti naziv za odjeću

U nove aljine ga obukli za grad.

aljkav, -a, -o. prid. neuredan

Aljkav je do zla Boga.

am, -a. m. oprema za konja koja mu se stavlja na vrat prilikom vuče

Stavi konju am i zakači za plug da počnemo orat.

aman, uzv. pri traženju milosti

Aman, donesi drva, posmrzasmo.

andak, -a. m. provalija, nepristupačan teren

U one andake ćeš se satrijet.

amidža, -e, m. stric, stariji nepoznati čovjek, v. adžo

Idemo kod amidže na posedak.

aperacija, -e, ž. hiruška intervencija

Jedva je preteko posle aperacije.

aps, -a. m. haps. zatvor

Njega će samo aps da smiri.

ar, ara, m. stid, sramota

Ne da mu ar da sad odustane.

arlak, a, m. galama, vika

Kad se sastanu ne mogu bez arlaka.

asker, -a. m. turski vojnik

Pa kat se asker pojavi, svi u šumu.

aspra, -e, ž. sitne ukrasne mesingane (metalne) pločice za ukrašavanje

Beše isprišivala aspre po bluzi.

asulan, -lna, -lno, prid. dobar, vrijedan

Avdova deca su sva asulan.

ašik, -a, m. ljubav, slast, zadovoljstvo

U tu kuću je uvijek ašik.

avizan, -a, -o. prid. spretan

Juso je avizan zato i napreduje.

avdes, -a, m. umivanje, ruku, lica i nogu pred čin klanjanja

Uzima avdes pa ga pričekajte.

azdisat, -am, imperf. pomamiti se

Senad azdisao, ne da kome oka otvori.

azgin, -a, -o, prid. pun snage, nemiran

Sinanovo kljuse je azgino.

babak, bapka, m. drška na kosištu
Slomio mu se desni babak na kosište.

babo, -a, m. otac; đed
Babo te neće nikat izdat.

babovina, -e, ž. očevina
Babovina se ne prodae bez goleme muke.

badihava, pril. uzalud, jeftino
Badihava beše stoka danas na pljacu.

badža, -e, ž. mali otvor na starinskim kućama – šindračama kroz koji izlazi dim; istureni otvor (prozorčić) na potkrovlju kuće
Dva dana majstor ne može da završi badžu.

bagatela, pril. džabe, mnogo jeftino
Bagatela beše sva roba danas pred kraj sabora.

baglama, -e, ž. metalni držači na vratima i prozoru (veza sa kasom)
Baglame behu pohrđale od vremena.

bagljiv, -a, -o, prid. bolest kod konja (natekli zglobovi nogu zbog čega hramaju)
Što beše bagljivo ono Muratovo kljuse ne može maknut nikut.

bahča, -e, ž. vrt, voćnjak oko kuće
Beše im napredna bahča i svega rodilo.

bahnuti, -nem, svrš. iznenada doći
Bahnu u cik zore.

bajlag, -a, m. veći komad nečega, najčešće mesa
Grize ona bajlag mesa po sata.

baksuz, -a, m. nesrećna osoba, onaj koji donosi nesreću
Evo ga ona baksuz, šta da radimo sat.

balandža, -e, ž. naprava za mjerenje težine (metalni tanjir koji je povezan lancima za izbaždarenu metalnu šipku na kojoj se namješta teg)
Idi kod Muse uzmi balandžu da merimo sijeno.

balavurdija, -e, ž., dječurlija, zbir neozbiljne djece
Skupila se naka balavurdija na put ne moš proj.

balja, -e, ž. krava sa šarom na glavi – čelu
Moram pomuz Balju nemam kaplje mlijeka.

bambon, -a, m. bombon
Ona vazda ima bambona u kredenac.

bambonjera, -e, ž. bombonjera
Uzmi u prodavnicu bambonjeru da nosimo Meri u posetu.

bandarati, -ram, nesvr. govoriti gluposti
Ono Mujova bandara na poselo.

bandoglav, -a, -o. prid. svojeglav
Bandoglavo e te mu učitelj ne može ništa.

banica, -e. ž. otmjena, ugledna žena
Bisa je prava banica.

banut(i), -em, svr. pojaviti se iznenada, upasti
Taman seli za sofru, kad Nijaz banu na vrata.

barabar, pril. identično, ukorak
Nji dvoica su barabar.

barovnjak. -a, m. mjesto na kome rastu borovnice
Nećemo kosit barovnjake, šteta e.

baskija, -e, ž. istesano tanko dugačko stablo nekog drveta (bukve, breze, smrče...) koje služi za ogradjivanje imanja
Beše Rafet ogradio kotar baskijama.

bastadur, -a, m. osoba koja zna uspješno više zanata i poslova
Ona Osmanov najmlađi je veliki bastadur.

batal, prid. neprom. neispravno
Išao bi no su mi kola batal.

batisati, -išem, nesvr. premoriti se
Batisali smo juče uz ona prla.

bauljina, -e, ž. zmija, buba
Velika e uspar pa izmiljele bauljine.

bazd, -a, m i ž. zadah, smrad

Dopire neki bazd iz donje kuće.

bećar, -a, m. momak, neženja

Ismetovi sinovi pravi bećari.

bedevija, -e, ž. dobra rasna kobila; fig. viđena đevojka

Rizo uzjao bedeviju uz one livade.

Prošeta saborom ona bedevija, svi se zagledali.

belegija, -e, ž. obrađeni kamen za oštrenje kose prilikom košenja

Nema kosača bez dobre belegie.

belaj, -a, m. nesreća

Našao Zena velik belaj od dece.

berićet, -a, m. dobar rod u poljoprivredi

Ove jeseni svud berićet, lako e zimit.

bestraga, pril. mnogo udaljeno

Oni žive bestraga, a pričaju da to tu.

bešik, -a, m. kolijevka

Svakoe sam dijete podigla u bešik.

betan, -a, -o, prid. ružan

Beše betna u lice, sačuvaj, Bože.

behana, -e, ž. prokleština

Iskovu kuću ne napušta behana.

bidon, -a, m. plastični sud za čuvanje rakije, nošenje vode

Natoči iz bidona malo rakije u bocu.

bijača, -e, ž. očeva ili majčina majka, baka

Kod bijače stalno ima slatkiša.

bika, -e, ž. baka, stara žena

Moja bika ne zna za boles.

bikna, -e, ž. krupna, snažna žena

Da te dočepa ona bikna, rastrgla bi te.

bikota, -e, m. mali vo; fig. snaćan zdepast momak

Ufatio u jaram bikote da i uči orat.

Ona Mejrov bikota se ponovo potukao.

bikulja, -e. ž. krupna neteljena krava; pejor. debela snažna žena

Poara ona bikulja kupus.

Ona Šabova bikulja se razbolela.

bilmez, -a. m. lijena osoba; pejor. glupak

Od onoga bilmeza Sejovoga nema koristi niko.

Bilmez, te bilmez, nikat sreće od njega.

biljmez, -a, m. glupa osoba

Ot onoga biljmeza se ta muka i čekala.

bisage, bisaga, ž. pl. tant. dvostruka torba na sedlu, samaru, ili preko ramena

Napunio bisage brašnom, pa za katun.

bištati, -tem, nesv. trijebiti, čistiti kosu na glavi

Po cijeli dan bište glavu.

bizgulja, -e, ž. pogr. žena krupne građe

Od one bizgulje nećeš doj na red.

blagoš, uzvik pri srećnom, radosnom trenutku, susretu

Blagoš nama ko ni je došao.

blanja, -e. ž. sprava za glačenje drveta, glačica

Namešta blanju da blanja gredu za tavan.

blento, -a, m. budalast čovjek

Završio toboš školu, a blento ostao.

bočanka, -e. ž. čioda

Zakači bočankama tu sliku na zid.

bogalj, -a, m. osoba sa tjelesnim nedostatkom; nesposoban čovjek

U rat još ostao bogalj i niđe ne izlazi is kuće.

On je pravi bogalj za te šumske poslove.

boj, -a. m. sprat kuće

Na gornji boj mi se odijelio sin.

boleć, -a, -o, prid. sažaljiv, dobrodušan

I otac mu e bio boleć i majka, mora i on bit takaf.

bon, -a. –o. prid. bolestan

Babo mi e bon, def je.

bonik, -a. m. bolesnik

Žurim, imam bonika kot kuće.

bosotinja, -e, ž. siromaštvo

Dako Alah da pa i oni izađu iz bosotinje.

bradva, -e, ž. specijalna tesarska sjekirica za tesanje šindre (daske za pokrivanje kuća)

Oštri bradvu, sprema se da teše i danas.

branik, -a, m. zabran, livade će se brani ispaša stoci

Ne ugoni ovce u Safetov brani, poboo je bijele motke.

brašnjjenik, -a, m. hrana koja je spremljena za put

Dug je put do planine, ne kreći bes brašnjjenika.

brdilo, -a. drveni dio razboja za tkanje

Propalo mi e brdilo, mora se gradit drugo.

breme, -ena, s. gomila nečega, veća količina materijala; fig. teškoća, opterećenje

Uprtio breme lista za ovce, nema dovoljno sijena.

Beme problema ga e pritislo, uradiće nešto ot sebe.

brence, -eta, unutrašnji dio zvona za stoku koji udara o zidove zvona

Ispalo brence pa se Balja ne čue.

britvuljin, -ina, m. vrsta noža na sklapanje

Izvadi britvuljinu da prešečem konopac!

brkljaja, -e, ž. drvena šipka, najčešće od mlade smrče, koja na vrhu ima „peraje“ ili proširenje, služi za spravljanje skroba, pekmeza, masla

Sa tom brkljajom ćeš očamat ta pekmez.

bronzin, -a, m. lonac sa poklopcem i frijeslom od žice

Otuće ta bronzin pa nećemo imat suda za sir.

brs, ž. pošećene grane sa lišćem za ishranu stoke

Nestalo mu siena, pa ovcama dae brs.

bubnjara, -e, ž. velika furuna (najčešće napravljena od limenog bureta) služi za grijanje velikih prostorija

Ubaci drva u tu bubnjaru, e se smrzosmo.

bubulj, -a. m. zaobljen kamen, oblutak

Uzeo bubulj, pa oće pravo u glavu da ga gađa.

budžak, -a. m. ugao u kući, ćošak

Ono dvoe dece vire iz budžaka i prisluškuju ne.

buđa, -e, ž. buđ

Ufatila buđa, mora se sve prečistiti.

bugija, -e, ž. uskovitlana prašina

Projuri putem i diže bugiju.

bujrum, izraz. uđi, izvoli

Bujrum, prijatelji!

bukač, -a, m. vo koji buče; fig. osoba koja više i galami

Upao mi Rustemov bukač u krave.

Od onoga Ajrovoga bukača nedođo do riječi.

buloga, e, ž. osoba koja je mlitava, spora

Vid one buloge kako se vucelja.

bulumać, -a. m. nesposoban čovjek, glupak

On je bulumać za knjigu.

buljav, -a, -o, prid. krupnih očiju

Na koga li su one Rifatove čore buljave?

buljuk, -a, m. stado, krdo; gomila, masa

Puštio buljuk ovaca u otavu.

Buljuk naroda pret prodavnicu.

bunjište, -a, s. gomila stajskog đubreta

Baci tu slamu na bunjište.

burilo, -a, s. drvena posuda spljoštenog oblika obavijena obručima, služi za vodu ili rakiju

Prespi rakiju u ono manje burilo.

buručat, -em, impf. vikati, galamiti

Ne buruči, kaži nešto normalno.

burvati, -vam, nesv. obrušavati

Burvaju kamen za krečanu.

busika, -e, ž. busen zemlje obrastao travom

Iskopaj koju busiku da popunimo rupe na put.

buša, -e, ž. vrsta krave koja se uzgaja na planinama

Oće da proda bušu da bi kupio rasnu kravu.

calat(i), calam, nesvr. palacati jezikom; fig. mnogo pričati

Tuče onu zmiju, ona cala jezikom oće da umakne.

Ne calaj, ženo, ne mogu više slušati!

cecelj, -a. m. presoljena hrana

Ova pasulj ti e cecelj, ne mož uzet zalogaj.

cerada, -e, ž. kišna kabanica, šatorsko krilo

Ceradu nabio na glavu, pa ga nijesam poznao.

Ogrnuo konju samar ceradom da mu ne pokisne.

ciča, -e, ž. velika studen, zima

Velika je ciča jutros bila, sve smrzlo u podrum.

ciganac, -a, m. šporet na drva napravljen od pleha

Bez ciganca nema grijanja, još kad mu se tarne.

cijeđ, -a, m. rastvor pepela i vode koji se koristi za pranje garderobe, kose

Napravila sam cijeđ da operem košulje.

cipacio, prid. cio

Cipacio ljeb je pojeo.

cokule, -a, ž. mn. cipele

On izgleda, izgleda, i spava sa cokulama.

crepulja, -e, ž. posuda od gline za pečenje hljeba

Izlomi ona ljeb iz crepulje i postavi na sofru.

crešnja, -e. ž. trešnja

Propeo se na crešnju evo dva sata se ne skida.

crevlje, ž. mn. cipele

Natukao neke crevlje na noge, a ne umije nos očistiti.

crkavica, -e, ž. sitno, oskudno; fig. vrlo malo novca

Uzeo neku crkavicu za ručak.

Ot te crkavice nema šta odvoit da kupi braći.

crngov, -a, m. pas crne puti

Crngov laje po cio dan, nikome ne da prij kući.

crnjo, -a, m. nesrećan čovjek

Šta sve ovoga našega crnja snađe.

cukar, m. šećer

Stavi cukar u času i skloni u kredenac.

cukati, -kam, nesvr. kucati

Eno ga cuka čivije u tarabe da i vetar ne obori.

cura, -e, ž. djevojka

Rifko ima dvije lijepe cure za udaju.

curbaba, -e, ž. pejor. usjeđelica

Kako e naumila ostaće curbaba još da čeka princa.

curetak, -a, m. odrasla djevojčica

Jel' ono Refov curetak?

curik, uzvik konju da ide nazad

Dobar Vranac, ali ne reaguje na curik.

cvikere, ž. mn. naočari za vid

Bes cvikera ne mogu konac u iglu utnut.

čabar, -a, m. drveni sud za vodu

Postavi čabar da se natoči vode.

čabrica, -e, ž. posuda od drvenih daščica (duga) za sir, kaca

Mejrema beše nakupila tri čabrice sira.

čakaras, -ta, -to, prid. razrooka osoba; osoba koja ima oči različite boje

Čakars je, pa ne znaš đe nišani.

Ima neke čakarste oči, pa svi bulje u njega.

čaktar, -a, m. zvono od bakra za stoku, najčešće ovna

Kako bije čaktar na Ramov buljuk, milina jedna.

čakšire, -a, ž. pantalone od sukna

Oprala sam ti čakšire, pa i obuci za grat.

čalma, -e, ž. vrsta kape

Prođe jedan čoek s čalmom niz put.

čamati, -mam, nesvr. kasniti

Ne čamaj, moram za planinu.

čamovina, -e, ž. čamovo drvo (jelovina, smrčevina)

Posekao neku čamovinu za grede i letve.

čap, -a, m. šablon, mjera na drvenoj letvi za više dimenzija, najčešće se koristi prilikom letvanja krovne konstrukcije

Sa čapom ne mož pogriješit.

čaperak, -a, m. mjera, razmak između palca i kažiprsta pri otvorenom, raširenom dlanu

Prekrati ovu dasku za čeperak.

čapra, -e, ž. koža, odrvena koža pri klanju stoke

Donesi tu čapru da bacim psima.

čarkati, -kam, nesvr. zadirkivati, metat kavgu

Po cio dan se samo čarkaju.

čatma, -e, ž. letvice koje su zakucane jedna pored druge, sa malim razmakom, za brvna kuće preko kojih se lijepi malter

Spremio sam svu letvu za čatmu, samo još da postavljam.

čazben, -a, -o, prid. gostopriman, gostoljubiv

To e vazda bila čazbena kuća.

čefurka, -e, ž. zatvarač za flaše od smrčeve šišarke

Ne zaturi tu čefurku nemamo čim zatvorit bocu.

čela, -e, ž. pčela

Međed mu uništio svaku čelu.

čelopek, -a, m. sunčana strana brda koja nije obrasla šumom

Dok izadeš uz ona čelopek, duša u nos.

čeljade, -eta, s. član porodice

Svako čeljade mi odraslo pa traži sve više.

čemerika, -e, ž. višegodišnja zeljasta biljka koja ima otrovan korijen

Mršti mi ova krava ka da e jela čemeriku.

česnovača, -e, ž. voda sa česme

U Vrbicu ima dobre česnovače.

češegija, -e, ž. metalna ili drvena sprava koja je sa donje strane nazubljena i služi za timarenje krupne stoke

Uzmi češegiju i sredi Zekana za pazar.

čibuk, -a, m. dugačka muštikla

Kupio sam babu čibuk, ima da ućefi.

čimbur, -a, m. smješa praziluka, sira i jaja za spremanje pite

Spremila sam čimbur, još juhe da razvijem za pitu.

čistunica, -e, ž. žena koja vodi računa o higijeni

Raba je čistunica, podovi joj se sijaju od čistoće.

čivija, -e, ž. ekser

Povadi čivije iz onija taraba, valjace na proleće.

čiviluk, -a, m. mjesto na zidu, najčešće iza ulaznih vrata, gdje je zakucano nekoliko eksera ili drvenih šiljaka za kačenje odjeće

Donesi mi sa čiviluka onu košulju.

čivit, -a, m. plava, modra boja

Podno oči mu modro ka čivit.

čkiljav, -a, -o, prid. žmirav, onaj koji ima sitne oči

Čkiljavo li je ono Ibrovo najmlađe, sve na baba.

čokanj, -a, m. staklena bočica koja služi da se pije rakija

Smakosmo po dva čokanja rakije za čas.

čora, -e, ž. đevojka

Zeću se rodila treća čora.

čuka, -e, ž. brdo, uzvišenje

Zamakle su mi krave preko čuke, pa će poharat komšije.

čuma, e, ž. kuga, bolest

Mlogo ljudi je čuma tad ponijela.

čupa, -e, ž. kosa

Odo u varoš da ovu čupu pošiškam.

čvoruga, -e, ž. okrugla izraslina na glavi, otekline od udarca

Skočila mu čvoruga na čelo posle tuče.

ćafa, -e, ž. brdo

Granica sela ide onom ćafom.

ćaga, -e, ž. dokument, potvrda

Samo sa ćagom možeš na sud.

ćaknut, -a, -o, prid. budalast, luckast

Ono najmlađe dijete mu e ćaknuto.

ćapit(i), -im, svr. oteti, ukrasti

Ćapio mu e konja, pa pobegao.

ćar, -a. m. korist

Oni su starinom gledali samo svoj ćar.

ćasa, -e, ž. posuda ovalnog oblika koja se koristi kao posuđe

Napunio ćasu pasulja pa mu e lako.

ćedilo, -a. m. cjedilo

Raširila ćedila da se suše.

ćef, -a, m. zadovoljstvo

Pušti ga, tako mu e ćef.

ćefnut, -a,-o. prid. malo pijan; luckast

Svracao e u kafanu, pa se ćefnuo.

Kako da uradi dobro kad je ćefnut.

ćenef, a, m. poljski klozet

Počeli su novi ćenef da grade.

ćepanica, -e. ž. iscjepkani komad drveta

Nasloži one ćepanice i pokri da ne pokisnu.

ćesa, -e, ž. kesa, novčanik

Donijeli su punu ćesu kolača.

Prazna mu e ćesa, sve potrošio u birtiju.

ćetalj, a. m. konj sa bijelim biljegom na glavi

Ćetalj ima bolji utakat od Zekana.

ćik, -a, m. pikavac, opušak

Bacio ćik na pod da sve uždi okolo.

ćikara, -e, ž. šolja za kafu

Donesu mu ćikaru kave i rakiju.

ćilim, a. m. ukrašena vunena tkanina koja služi za prostirku

Izatkala beše ćilim sinu za novu kuću.

ćirija, -e, ž. kirija

Otišli u grat pa stanuju pot ćiriju.

ćirikati. -čem, nesvr. cvrkutati

Po cio dan ćiriče, nevrjeme će.

ćitap, -a, m. knjiga, ćitab

Eno ga bulji u nekakav ćitap.

ćopav, -a, -o, prid. koji hramlje

Nije služio vojsku, ćopav je.

ćorda, -e. ž. neustrašiv, hrabar, čazben čovjek

On je pravi ćorda u društvu.

ćorilo, -a, s. sljepilo

Sa ćorila na gorila (izr.)

ćosati, -sam, nesvr. uživati, živjeti lijepo

Dok mu babo dae para, ćosaće, a potolje?

ćosav, -a, -o, prid. čovjek koji po licu nema dlaka (ili vrlo malo) za brijanje

Ćosav, ćelav, nikakav beše.

ćuba, -e, ž. kosa na glavi, frizura

Sa onom ćubom liči na kokota.

ćulaf, -a, m. vrsta kape

Bez ćulafa na ovu studu ne izlazi.

ćuk. -a, m. vrsta ptice grabljivice; fig. priglupa osoba

Nije ono vrana, no ćuk.

Ne zna on ta posao, to e ćuk jedan.

ćukati, -kam, nesvr. kljucati, vabiti kokoške

Ćukni one kokoške, odoše u njivu.

ćup, -a, m. zemljani sud koji ima uže grlo i ručke sa strane
On ti krije zlato u ćup.

ćuskija, -e, ž. gvozdena šipka koja služi za pravljenje rupa u zemlji ili razbijanje kamena

Napravi rupe ćuskijom da premestimo tor.

ćuša, -e, ž. njuška

Ufati ga za ćušu da ne kviči.

ćutek, -a, m. batine

Zasluzio si ćutek kat tako radiš.

ćuvik, -a, m. vrh uzvišenja

Sa onoga ćuvika se vide Komovi.

ćuza, -e, ž. zatvor, hapsana

Potukli se na sabor, pa sat svi u ćuzu.

Skraćenice: dem. = deminutiv; fig. = figurativno; hip. = hipokoristik; imp. = imperativ; m = muški rod; nesvr. = nesvršeni glagol; pejor. = pejorativno; pl. = množina; prid. = pridjev; pril. = prilog; pogr. = pogrдно; pl. tant. = pluralia tantum; s. = srednji rod; svrš. = svršeni glagol; v. = viđi; ž. = ženski rod.

Literatura:

- **Adrović 1995:** Salija Adrović, *Gornji Bihor*, Berane, str. 386
- **Bakić 1994:** Radovan Bakić, *Demografski razvitak sjeverne Crne Gore*, Filozoski akultet Nikšić, Nikšić, str. 159
- **Barjaktarević 1966:** Danilo Barjaktarević, *Bihorski govor*, Zbornik Filozofskog fakulteta u Prištini, br. III, Priština, 9-70
- **Lutovac 1967:** Milisav V. Lutovac, *Bihor i Korita – antropogeografska ispitivanja*, Srpska akademija nauka i umjetnosti, Beograd, str. 191
- **Stevanović 1933/34:** Mihailo S. Stevanović, *Istočnocrnogorski dijalekat*, JF XIII, Beograd, 1-129.